

okumak gibisi yok

Haiku Yazmak İster misiniz?

Her şey kitap kulübündekilerin Kartal'ın odasına astığı Japonca yazıyı görmesiyle başladı. Meğer Kartal haiku yazmaya başlamış. Hem de arkadaşlarına haber vermeden! Olacak iş mi bu? Kitap kulübünde o gün yeryüzündeki tarihi kütüphaneleri konuşacaklardı ama plan bir anda değişti. Toplantı bir anda haiku yazma üzerine gelişti. Peki haiku nedir? Kartal anlatsın:

"Haiku Japonlara özgü kısa bir şiir türü. Bu şiir üç dize ve on yedi hece içerir. İlk dize beş, ikinci dize yedi, üçüncü dize beş heceden oluşur. Haiku genellikle doğayı, renkleri, mevsimleri ve çelişkileri konu alır. Haiku yazmak kolay gibi görünür, ancak duygu ve düşünceleri birkaç kelimeyle anlatmak kolay değil. Bir yandan da çok eğlenceli, çünkü insanı yaratıcı olmaya zorluyor. Bakın mutluluğumu anlatmak için yazdığım bir haiku:

*Güneş gelsene
birlikte sallanalım
bir yaz akşamı"*

Başı

Ünlü Japon şairlerinden biri Matsuo Başo. Yaşamının büyük bölümünü haiku yazmaya ayırmış. Şiirleri öyle güçlü ki, kısa zamanda önce Japonya'ya, haiku sanatının tanınmasıyla da tüm dünyaya yayılmış. İşte şiirlerinden birkaçı:

*Kimiltı yok
ne tarlada ne dağda
karlı kış sabahı*

*Bülbülün
şapkası olur düşen
kamelya çiçeği*

*Meşe duruyor
bahara aldırmadan
orada öyle*

*Kokulandırır
kelebek kanadını
orkidede*

Şiirler Japoncadan dilimize çevrildiğinden haikunun 5-7-5 hece kuralına uymuyor.

Başo'nun şiirlerini inceleyin. Bu şiirlerin konusu ne olabilir? Buraya yazın.

Duygularınızı Şiirle İfade Edin

Şiir, duygu, düşünce ve gözlemlerimizi estetik bir şekilde ifade etmenin bir yolu. Şair Cahit Sıtkı Tarancı şiiri "kelimelerle güzel şekiller kurma sanatı" olarak adlandırıyor. Siz şiiri nasıl tarif edersiniz? Tarif etmek zor diyorsanız, haklısınız. Tarif yerine belki de duygularınızı şiirle ifade etmeyi deneyebilirsiniz. Haydi bir haiku yazın. Ancak, örneğin doğrudan mutluyum demek yerine, bunu mevsim, doğa ve nesneler üzerinden aktarmaya çalışın.

Japonca Yazmayı Deneyin

Aşağıda Başı'nun ünlü şiirlerinden birini görüyorsunuz. Siz de bu şiirin Japonca yazılışını bakarak kâğıda geçirmeyi deneyin. Japoncanın sayfanın sağından başlanarak yukarıdan aşağıya doğru yazıldığını biliyor musunuz?

Japonca yazılışı:

水 蛙 古
の 飛 池
音 び や
込 込
む

Japonca okunuşu:

furu ike ya
kawazu tobikomu
mizu no oto

Anlamı:

Eski havuz ya
Kurbağa atlayıverir
Suyun sesine

Başı'nun haikuları
Oruç Aruoba'nın
Başı üzerine yazdığı
"Kelebek Düşleri"
adlı kitaptan alınmıştır.

Tuğba Can
Çizim: Halime Keskin